

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-24 (5)/10

Warszawa, 27 maja 2010 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów **stanowisko** wobec senackiego projektu ustawy:

- o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk nr 2738).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Sprawiedliwości do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

STANOWISKO RZĄDU

wobec senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk sejmowy nr 2738)

I. Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk sejmowy nr 2738) ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. sygn. akt K 21/08. W orzeczeniu tym Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją:

1) art. 8 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” w zakresie, w jakim wyklucza możliwość odmowy przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika, poza granicami właściwości sądu apelacyjnego;

2) art. 32 ust. 7 ustawy, w zakresie, w jakim przyznaje prezesowi sądu apelacyjnego uprawnienie do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego;

3) art. 40 ust. 2, art. 45 ust. 2 i art. 49a ust. 3 ustawy, jako przepisów określających sytuacje, w których wierzyciel – Skarb Państwa w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie ma obowiązku uiszczenia, w przeciwieństwie do innych wierzycieli, zaliczek na wydatki gotówkowe ani opłat egzekucyjnych w sprawach o egzekucję lub zabezpieczenie.

W przedmiotowym wyroku Trybunał Konstytucyjny stanął na stanowisku, że przepis art. 8 ust. 7 ustawy narusza zasadę poprawnej legislacji ze względu na nieproporcjonalne ujęcie obowiązku komornika w zakresie przyjęcia wyboru dokonanego przez wierzyciela. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, pominięcie przez ustawodawcę

jakichkolwiek gwarancji umożliwiających wyważenie kolidujących ze sobą interesów wierzyciela uprawnionego do dokonania wyboru i komornika zobligowanego do przyjęcia tego wyboru komornika cechuje się nadmiernym rygoryzmem i nieproporcjonalnością obowiązującej regulacji. Prowadzenie czynności egzekucyjnych w dowolnym, niejednokrotnie odległym od rewiru komornika miejscu w kraju – jest kosztowne i czasochłonne. Zgodnie z sugestią Trybunału Konstytucyjnego zawartą w przedmiotowym wyroku, konieczne jest racjonalne wyważenie interesów zarówno wierzyciela, jak i komornika, co można osiągnąć m. in. przez ograniczenie obligatoryjności przyjęcia wniosku tylko do granic właściwości sądu apelacyjnego.

Zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny art. 32 ust. 7 ustawy przyznaje prezesowi właściwego sądu apelacyjnego a także radzie właściwej izby komorniczej uprawnienie do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, niekonstytucyjność powyższego przepisu wynika z przyznania prezesowi sądu apelacyjnego uprawnienia do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego bez wskazania choćby ogólnych dyrektyw, którymi powinien przy tym kierować się prezes sądu apelacyjnego. Przyznanie powyższego uprawnienia prezesowi sądu apelacyjnego spowodowało, z racji statusu asesora komorniczego, odebranie samorządowi komorniczemu wpływu na sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu komornika sądowego.

Zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny przepisy art. 40 ust. 2, art. 45 ust. 2 oraz art. 49a ust. 3 ustawy określają sytuacje, w których występujący jako wierzyciel – Skarb Państwa w sprawach nie związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie ma obowiązku uiszczania, w przeciwieństwie do innych wierzycieli, zaliczek na wydatki gotówkowe ani opłat egzekucyjnych w sprawach o egzekucję lub zabezpieczenie. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, uprzywilejowanie Skarbu Państwa wynikające z zakwestionowanych przepisów stanowiło obciążenie komornika takimi kosztami w konkretnej sprawie. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, wprowadzone przez zakwestionowane przepisy ograniczenie praw majątkowych komorników nie pozostawało w odpowiedniej proporcji do chronionego interesu państwa.

II. Zawarta w senackim projekcie propozycja nadania nowego brzmienia art. 8 ust.7 ustawy stwarza możliwość dla komornika odmowy przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji, dokonania zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika w przypadku, gdy czynności te miałyby być wykonywane poza obszarem właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir. Konsekwencją zaproponowanej regulacji jest propozycja nadania również nowego brzmienia art. 8 ust. 9 ustawy. Zauważyć należy, że projektowana treść ust. 9 w art. 8 nie odzwierciedla jednak intencji projektodawcy wynikającej z uzasadnienia projektu. Wydaje się, że zamierzeniem autorów projektu było, aby komornik wydawał postanowienie w następujących przypadkach: odmowy przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji, odmowy wszczęcia egzekucji, odmowy dokonania zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, przy czym forma postanowienia miałyby dotyczyć zarówno odmowy fakultatywnej z uwagi na konieczność podejmowania czynności poza obszarem właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir (art. 8 ust. 7), jak i odmowy obligatoryjnej ze względu na zaległość w egzekucji (art. 8 ust. 8).

Zaproponowana przez Senat zmiana art. 32 ust. 7 ustawy polega na przyznaniu jedynie radzie właściwej izby komorniczej uprawnienia do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego. W ocenie projektodawców przedłożona propozycja zapewni samorządowi zawodowemu autonomię w sprawowaniu pieczy nad należytych wykonywaniem zawodu komornika.

III. Materię objętą senackim projektem ustawy reguluje również **rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji**. Projekt ten w dniu 29 kwietnia 2010 r. został skierowany do Sejmu RP.

Porównując rozwiązania przyjęte w projekcie senackim oraz rządowym należy wskazać, że regulacje projektu rządowego są szersze. Regulacja rządowa zmierzając do realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. nie poprzestaje jedynie na propozycji nadania nowego brzmienia art. 8 ust. 7 i 9 oraz art. 32 ust. 7

ustawy, ale również nowelizuje przepisy dotyczące podmiotów zobowiązanych do wnoszenia zaliczek na wydatki lub uiszczania opłat egzekucyjnych (projektowane art. 40 ust. 3, 42 ust. 2 i 49a ust.4). Potrzeba zmiany powyższych przepisów wynika z uznania przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjne przepisów art. 40 ust. 2, 45 ust. 2 i 49a ust. 3 ustawy. Ponadto regulacja przygotowana przez Rząd zmierza również do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 czerwca 2009 r. sygn. akt SK 5/09 (Dz. U. Nr 105, poz. 879), stwierdzającego niezgodność art. 63 ust. 5 ustawy w zakresie, w jakim nie przyznaje zastępcy komornika - ustanowionego w związku z odwołaniem albo śmiercią komornika – prawa do opłat egzekucyjnych prawomocnie przez niego ustalonych przed jego odwołaniem lub śmiercią.

Projekt rządowy przewiduje, tak samo jak projekt senacki, ograniczenie obligatoryjności prowadzenia egzekucji przez wybranego komornika wyłącznie do granic właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir (projektowany art. 8 ust. 7 ustawy), przy czym przyjmuje odmienną niż projekt senacki konstrukcję projektowanego przepisu. Proponowany przepis art. 8 ust. 7 przewiduje, że komornik wybrany przez wierzyciela nie może odmówić wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, jeżeli byłyby prowadzone w obszarze właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir.

W powyższym projekcie, z uwagi na proponowaną zasadę związania komornika wyborem wierzyciela tylko w obszarze właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir, przewidziano również zmianę art. 8 ust. 9 ustawy. W zaproponowanym przepisie przyjęto, że odmowa wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika następuje w formie postanowienia. Powyższa regulacja odnosi się zarówno do odmowy obligatoryjnej (art. 8 ust. 8 ustawy), jak i fakultatywnej (projektowany art. 8 ust. 7 ustawy). Wydaje się, że proponowana regulacja art. 8 ust. 9 jest bardziej czytelna niż propozycja brzmienia tego przepisu zawarta w senackim projekcie.

W projekcie rządowym przewidziano również zmianę art. 32 ust. 7 ustawy oraz dodanie w tym przepisie ust. 7a. Tak samo jak w projekcie senackim, w zmienianym przepisie ust. 7 art. 32 ustawy, pozostawiono uprawnienie rady właściwej izby komorniczej do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego. W projekcie rządowym zachowano jednak uprawnienie dla prezesa właściwego sądu apelacyjnego do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego, ograniczając to uprawnienie do ściśle określonych przypadków i po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej (projektowany art. 32 ust. 7a). Rozwiązanie to stanowi dopełnienie mechanizmu wpływania zarówno rady właściwej izby komorniczej, jak i prezesa właściwego sądu apelacyjnego na poprawę działalności komornika pod względem szybkości, sprawności i rzetelności postępowania oraz egzekwowania, określonego w art. 32 ust. 6 ustawy, obowiązku zatrudnienia przez komornika co najmniej jednego asesora w okresie dwóch lat. Podkreślić należy, że przyjęte w rządowym projekcie rozwiązanie wiąże uprawnienie prezesa właściwego sądu apelacyjnego z opinią rady właściwej izby komorniczej oraz ogranicza je do przypadków, w których komornik nie wykonuje obowiązku zatrudnienia co najmniej jednego asesora komorniczego w okresie dwóch lat, lub gdy w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji powstanie zaległość przekraczająca wskaźnik 6 miesięcy, określony w art. 8 ust. 8 ustawy.

W omawianym projekcie przewidziano również zmianę treści art. 40 ust. 3 i art. 42 ust. 2 ustawy oraz dodanie ust. 4 w art. 49a ustawy. Zmiany te są konsekwencją stwierdzenia niekonstytucyjności przepisów ustawy określających sytuacje, w których wierzyciel – Skarb Państwa w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie ma obowiązku uiszczania zaliczek na wydatki gotówkowe ani opłat egzekucyjnych w sprawach o egzekucję lub zabezpieczenie.

IV. Rząd co do zasady akceptuje kierunek zmian zaproponowanych w senackim projekcie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Mając jednak na uwadze, że rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji reguluje tę samą problematykę, co opiniowany projekt senacki, ale czyni to bardziej kompleksowo, a ponadto zawiera propozycje zmian także innych przepisów ustawy, wskazane byłoby łączne rozpoznanie przez Sejm obu tych projektów.